

EXPOZICE HOROLEZECTVÍ – Z ČESKÉHO RÁJE NA VRCHOLY SVĚTA

nominována na ocenění Muzejní počin roku v NÁRODNÍ SOUTĚŽI GLORIA MUSAEALIS 2019

Ministerstvo kultury, Asociace muzeí a galerií České republiky a Český výbor ICOM vyhlásily ke dni 1. ledna 2019 XVIII. ročník Národní soutěže muzeí Gloria musaealis. Jedná se o ocenění udělované Ministerstvem kultury České republiky v oblasti kultury. Ocenění je udělováno v kategoriích Muzejní výstava roku, Muzejní počin roku a Muzejní publikace roku.

Hlavní ambicí soutěže je představit široké veřejnosti práci muzejních institucí a pracovníků. Představuje široké veřejnosti projekty výjimečné úrovně, mimořádné výstavy a expozice, odbornou publikační činnost nebo rekonstrukce a záchranu objektů či lokalit.

Expozici Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa přihlásilo Muzeum Českého ráje v Turnově do Národní soutěže Gloria musaealis do kategorie Muzejní počin roku za rok 2019 pro výjimečnost svého tématu, rozsahu i zpracování v České republice. Muzejním počinem roku se stávají aktivity muzea, které významně a dlouhodobě zkvalitňují sbírkotvornou činnost, péči o sbírky či služby, které jsou poskytovány veřejnosti. Tato kritéria nová expozice Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa, otevřená 7. září 2019, splňuje do detailu. Výsledkem této rozsáhlé aktivity je významné rozšíření sbírek turnovského muzea o exponáty s lezeckou tematikou. Trojrozměrné exponáty nejsou jediným obohacením muzejních sbírek, několikaletou mravenčí prací v archivech a rozhovory s pamětníky-horolezci a jejich rodinami muzeum získalo unikátní doklady o tradici lezení v Českém ráji s významným přesahem na světové vrcholy. Součástí sbírek se staly archiválie i audionahrávky světově uznávaných horolezců, ale i těch méně známých, všichni tito však jsou mimořádnými osobnostmi, které pomáhají muzejníkům v jejich práci s tématem.

Slavnostní předávání ocenění Národní soutěže Gloria musaealis za rok 2019 se uskuteční 6. října 2020 ve 14.00 hodin ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. Doufáme, že se nominace expozice Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa promění v ocenění, které

Muzeum Českého ráje v Turnově

příspěvková organizace

adresa: Skálova 71
511 01
Turnov

Otevřeno denně kromě
pondělí.
květen–září: 9–17 h
říjen–duben: 9–16 h

telefon: +420 481 322 106
+420 481 321 148

mobil: +420 727 871 742

e-mail: mail@muzeum-turnov.cz

web: www.muzeum-turnov.cz

IČ: 00085804
DIČ: CZ00085804

č. účtu: 1260590339/0800

S. zn.: Pr 783 vedená
u Krajského soudu
v Hradci Králové

by bylo velkou odměnou za náročnou mnohaletou práci, na jejímž konci je jediná expozice svého druhu v České republice. Už dnes se však expozici dostává velké návštěvnosti a uznání laické i odborné veřejnosti. A to je oceněním největším.

Krajina Českého ráje je plná přírodních i historických krás a je příznačné, že právě zde byla v roce 1955 vyhlášena, jako první v Československu, Chráněná krajinná oblast. Najdeme zde řadu větších a menších skalních měst i samostatně stojící skály, a také proto se náš region stal jedním z center pískovcového lezení v Evropě. Míří sem každoročně tisíce turistů a lezců z celého světa. Nejen pro tyto návštěvníky byla v roce 2019 v Muzeu Českého ráje v Turnově dokončena realizace nové horolezecké expozice s názvem Horolezectví – Z Českého ráje na vrcholy světa.

Projekt výstavby horolezecké expozice nazvaný *Pro horolezce neexistují hranice* byl podpořen v Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce 2014–2020 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko. Turnovské muzeum projekt řešilo se saským partnerem – městem Bad Schandau.

V rámci projektu prošla zásadní rekonstrukcí budova bývalé galerie muzea, v rámci které se prostor se rozšířil o další podlaží. Novou tvář získalo také atrium muzea nově přizpůsobené ke konání kulturních akcí. To vše dle projektu MgA. O. Toboly a MgA. R. Babáka z Ateliéru Hipposdesign Praha, za spolupráce s Ing. arch. Zdeňkem Slámou. Architekti se nerozhodli pro prvoplánovou instalaci imitací skal, představujících blízka skalní města, ale šli opačným směrem. Oproti přírodě je architektura expozice striktně černobílá, podlahy a stěny jsou lámány do různých úhlů polygonální struktury, ale vše s cílem evokovat pocit pohybu ve skalách a soutěskách. V interiéru proto nenajdeme jediné rovné místo – ve skalách také není. Návštěvníci zůstávají při pohybu v expozici ve střehu, každým krokem si musí uvědomovat, že cesta není rovná, je klikatá a často se láme. Horolezecká expozice je rozdělena do tří základních částí. V úvodu je představeno horolezectví jako fenomén, který se vymanil z nezbytných životních potřeb člověka; jako něco, co se nemusí, ale chce. V další části návštěvníci zjistí, že existuje spousta stylů a způsobů, jak ve skalách dosáhnout svých cílů a třetí část tvoří jádro celé expozice, protože se věnuje více než stoletému příběhu lezení v Českém ráji.

Nová třípodlažní budova expozice vznikla na místě bývalé galerie. Z původních prostor zůstala jen její obvodová stěna, kde je již více než 40 let instalován obraz výjimečných

**Muzeum
Českého ráje
v Turnově**

příspěvková organizace

adresa: Skálova 71
511 01
Turnov

Otevřeno denně kromě
pondělí.
květen–září: 9–17 h
říjen–duben: 9–16 h

telefon: +420 481 322 106
+420 481 321 148

mobil: +420 727 871 742

e-mail: mail@muzeum-turnov.cz

web: www.muzeum-turnov.cz

IČ: 00085804
DIČ: CZ00085804

č. účtu: 1260590339/0800

S. zn.: Pr 783 vedená
u Krajského soudu
v Hradci Králové

rozměrů Bitva pod Hrubou Skálou (10 x 8,5 m). Ten byl ponechán na místě, a nejenže se stal součástí expozice, ale byl do ní i aktivně zapojen. Expozice propojuje klasické výstavní přístupy s nejmodernějšími technologiemi. Pomocí videomappingu jsou rozpořehováni lezci na stěnách či ožívá rozměrný obraz Mikoláše Alše. Děti mají k dispozici via ferratu nebo zastávky s horolezeckými uzly. Obsahově doplňuje expozici velká interaktivní obrazovka, která expoziční texty výrazně rozšiřuje a nabízí doplňující informace k představovanému tématu. Za zmínku stojí databáze prvolezců Českého ráje, obsahující více než 15000 jmen, v nichž návštěvníci rádi hledají a nacházejí sebe, rodinné příslušníky nebo své známé. Horolezecká expozice má dva základní cíle, a to informační a popularizační. Obsahuje dostatečné množství informací, které poskytnou ucelený přehled o historii pískovcového lezení a o vývoji vybavení či lezecké technice. Cílovými návštěvníky expozice jsou nejen horolezci-sportovci, kteří každoročně do Českého ráje přijíždí, ale i turistická veřejnost a samozřejmě místní obyvatelé.

Vzdáleně podobné projekty najdeme sice v Mnichově, Bernu nebo v rakouském Spital am Pyhrn. Všechny se však věnují vysokohorskému horolezectví – alpinismu. Expozice pískovcového lezení v Muzeu Českého ráje v Turnově je tedy v tomto ohledu skutečně jedinečná. Návštěvníkům představuje výrazný sportovní fenomén, s jehož historií se nemají možnost v jiné paměťové instituci u nás seznámit.

**Muzeum
Českého ráje
v Turnově**

příspěvková organizace

adresa: Skálova 71
511 01
Turnov

Otevřeno denně kromě
pondělí.
květen–září: 9–17 h
říjen–duben: 9–16 h

telefon: +420 481 322 106
+420 481 321 148

mobil: +420 727 871 742

e-mail: mail@muzeum-turnov.cz

web: www.muzeum-turnov.cz

IČ: 00085804
DIČ: CZ00085804

č. účtu: 1260590339/0800

S. zn.: Pr 783 vedená
u Krajského soudu
v Hradci Králové